

Finansdepartementet

Helena.Mogianos.von.Gegerfelt
@regeringskansliet.se

2024-05-12

Synpunkter på "Commission Services non-paper on possible simplification of the rules under the Retail Investment Strategy"

Fondbolagens förening har inbjudits att lämna synpunkter på rubricerat arbetsdokument. Föreningen har fokuserat på de områden som kan få störst konsekvenser för den svenska fondbranschen, nämligen processen för att tillförsäkra att produkter ger värde-för-pengarna och informationen till konsumenter i Priip-faktabladet.

Punkt 2 i non-paper; förenkling av processen för att tillförsäkra värde-för-pengarna (Value for Money)

I non-paper föreslås, till skillnad mot det ursprungliga förslaget från kommissionen, att Esma *inte* ska ta fram prisreferensvärden för fonder. Den ursprungliga tanken var att sådana referensvärden skulle användas för att identifiera fonder som eventuellt inte ger "värde för pengarna", vilka därmed skulle bli föremål för tillsyn. Nu föreslås i stället att ett fondbolags bedömning av om en fond ger värde för pengarna ska baseras på bolagets egen jämförelse med "jämförbara fonder" (*peer review*). Fondbolaget ska därmed göra en analys av vilka fonder som kan anses vara "jämförbara" med den egna fonden, baserat på fondernas karaktär, målgrupp och hur de distribueras. Fonderna i jämförelsegruppen får inte endast vara registrerade i Sverige, utan även utländska fonder måste ingå. Processen ska regleras närmare i en delegerad akt. Förslaget anges vara en förenkling. Föreningen delar inte den uppfattningen.

Ett av skälen till "förenklingen" är att det skulle bli mycket dyrt för Esma att ta fram prisreferensvärden. Föreningen har förståelse för att det sannolikt skulle vara komplicerat och kostsamt för Esma att ta fram rättvisande jämförelsenormer; dels för att det kan vara svårt att sätta samman segment av liknande fonder, dels för att det inte är helt enkelt att jämföra kostnader mot bakgrund av komplexa och delvis oharmoniserade beräkningsprinciper samt olika sätt att ta ut avgifter (t.ex. köp- och säljavgifter samt resultatbaserade avgifter). Frågan är då om kostnaderna blir lägre om varje fondbolag för sig ska göra sin egen prisjämförelse och därmed sätta samman egna segment av liknande fonder och analysera kostnaderna för dessa. Det framstår som osannolikt att så blir fallet. Erfarenheter från Storbritannien, där liknande krav införts, visar att fondbolag inte själva kan hantera denna analys utan att man blir beroende av

att köpa in marknadsanalysen från externa leverantörer. Kostnaden för detta ligger på 13 000 – 15 000 kronor per andelsklass. För ett fondbolag med hundra fonder och tre andelsklasser i varje fond skulle kostnaden bli cirka 4 miljoner kronor årligen.

I non-paper nämns att jämförelsen med andra fonder "mestadels" ska kunna baseras på publik information, bland annat från ESAP. Det synes således stå klart att publik information inte kommer att räcka till för att kunna utföra jämförelsen. Föreningen ifrågasätter vidare att den information som behövs för analysen skulle kunna extraheras från databasen ESAP. I ESAP ska viss information i faktablad, informationsbroschyr och årsberättelse för en fond finnas tillgänglig. Det finns emellertid inget som tyder på att den information som behövs för prisanalysen på något enkelt sätt skulle kunna extraheras från ESAP. I sammanhanget kan noteras att det är oklart hur olika typer av nischade fonder ska kunna arrangeras i kluster med andra "jämförbara" produkter. Detsamma gäller fondtyper som är säregna för en viss marknad, t.ex. landspecifika fonder eller, som i Sverige, indexnära fonder, där jämförelsen trots detta förutsätts kunna göras med fonder i andra länder.

Det förslag som nu lagts fram saknar konsekvensanalys. Föreningen anser att en sådan måste göras innan något beslutas, inte minst mot bakgrund av kommissionens agenda för bättre reglering och förenkling. Föreningens uppfattning är att förslaget är oproportionerligt betungande – inte minst för lågprisaktörer – i förhållande till den effekt förslaget kan komma att få. Syftet med regleringen är att komma åt produkter som ger inget eller väldigt lågt värde för pengarna. Det är emellertid inte proportionerligt att kostnaderna för denna process ska läggas på samtliga aktörer för att kunna komma åt ett begränsat antal "för dyra" produkter. För lågprisaktörer blir kostnaderna för denna övning helt oproportionerliga i förhållande till syftet eftersom prisnivån för dessa knappast kan ifrågasättas. Dessvärre är förslaget därtill kontraproduktivt eftersom den ökade administrativa bördan riskerar medföra att prisnivån måste höjas. Svenska fonder, som har Europas lägsta avgifter¹, framstår som de stora förlorarna i detta sammanhang.

Föreningen anser att problemet med alltför höga avgifter i stället bör åtgärdas genom tillsynsåtgärder. Esma har nyligen, genom en omfattande gemensam tillsynsaktivitet, samlat in uppgifter om kostnader för fonder. Dessa bör kunna användas i den fortsatta tillsynen så att dyra produkter identifieras och tillsynsmyndigheterna granskar produktstyrningsprocesser och de bedömningar som gjorts av produktens värde för målgruppen. Produktstyrningsprocessen är redan reglerad och produkter som inte ger värde för pengarna ska enligt dagens regler inte kunna distribueras. En sådan samlad tillsynsaktivitet skulle på ett mer kostnadseffektivt och proportionerligt sätt bidra till att syftet nås.

I non-paper nämns att processen första gången ska göras i samband med att en ny fond lanseras och granskas av tillsynsmyndigheten vid godkännande av fondbestämmelser. En sådan granskning skulle ytterligare tynga en i Sverige redan omständlig och tidskrävande process samt onödigtvis förlänga *time-to-market* för svenska fonder. Granskningen bör i stället göras inom ramen för tillsynen.

¹ Bortsett från holländska fonder, vilka emellertid redovisar avgifter exkl. distributionskostnad.

Punkt 4 i non-paper; förenkling av Priip-faktabladet

Föreningen stöder förslagen att ta bort avsnittet om hållbarhet och att behålla kravet på maximalt tre sidor text.

Föreningen stöder också förslaget om att förenkla innehållet, särskilt presentationen av kostnader. I syfte att förbättra informationen till konsumenter och minska den administrativa bördan för fondbolagen anser föreningen att framför allt beräkningen av transaktionskostnader måste ses över. Den metod som används är alltför komplex, vilket resulterar i att fondbolag måste ta en kostnad för köp av data och beräkningar. Resultatet av dessa beräkningar är därtill slumpmässigt, beroende såväl på naturliga marknadsrörelser som olika tillgång till data för olika fondbolag. Värdet av dessa kostsamma processer är därmed av ringa värde för spararna. För det fall s.k. implicita transaktionskostnader skulle bedömas ha något värde för spararen bör det ske en återgång från den s.k. "arrival price"-metoden (p. 12-20a i Annex IV till den delegerade förordningen 2017/63/EU) till tidigare tillämpad metod (p. 21-23 i bilagan). Detta skulle enligt föreningens uppskattning reducera kostnaderna för beräkningen med 80-90 procent och samtidigt ge spararna en mer jämförbar information.

Föreningen stöder slutligen förslaget att inkludera historisk avkastning i faktabladet, men bedömer det svårt att få plats med denna inom ramen för ett tresidigt faktablad. Föreningen skulle därför föredra att verklig historisk avkastning ersätter dagens avkastningsscenarier, vilka är svåra att förstå för en konsument och kan uppfattas som ett löfte.

FONDBOLAGENS FÖRENING

Helene Wall
chefsjurist